

Regulamin Powiatowego Konkursu Historycznego „Ocalmy naszą przeszłość”

§1

XX Edycja Konkursu „Ocalmy naszą przeszłość” organizowana jest przez Stowarzyszenie Porozumienie Ziemi Krasnostawskiej i Miejską Bibliotekę Publiczną w Krasnymstawie.

§2

Cele konkursu:

- rozbudzanie zainteresowań historią regionalną wśród uczniów szkół powiatu krasnostawskiego,
- przedstawienie Krasnegostawu jako ważnego centrum administracyjnego diecezji,
- zapoznanie z rysem historycznym utworzenia i funkcjonowania Aresztu Śledczego,
- zapoznanie ze zwyczajami i obyczajami kulturowymi na ziemi krasnostawskiej,
- zaprezentowanie w formie multimedialnej budowli sakralnych powiatu krasnostawskiego,
- zaprezentowanie w formie plastycznej ważnych wydarzeń historycznych z Twojej miejscowości, połączenie nauki historii z rozwijaniem umiejętności manualnych i wyobraźni.

§3

Konkurs adresowany jest do młodzieży szkół podstawowych (uczniowie klas 6 – 8) i ponadpodstawowych powiatu krasnostawskiego. W roku 2026 konkurs rozgrywany jest w następujących kategoriach:

- uczniowie szkoły podstawowej (prace indywidualne przy wyborze tematów: nr 1, 2, 3, 5, natomiast dopuszcza się prace zespołowe tylko przy wyborze tematu nr 4-prezentacja multimedialna)
- uczniowie szkoły ponadpodstawowej (prace indywidualne przy wyborze tematów nr 1, 2, 3, 5, natomiast dopuszcza się prace zespołowe tylko przy wyborze tematu **nr 4 (prezentacja multimedialna)**)
- w przypadku wyboru tematu **nr 5 (prace plastyczne)** mogą brać udział tylko osoby indywidualne.

Uczestnik konkursu wybiera jeden z podanych tematów.

§4

Warunkiem uczestnictwa w Konkursie jest wykonanie i nadesłanie pracy pisemnej (tematy nr 1,2,3) o objętości do 16 stron maszynopisu (czcionka 12, znormalizowany margines). Przy tworzeniu pisemnych prac indywidualnych nie można wykorzystywać (wklejać, wycinać) oryginalnych, starych fotografii, dokumentów; należy posługiwać się odbitkami ksero lub fotografiami wykonanymi przez uczestników Konkursu.

Jeden z tematów (**temat nr 4**) powinien być przedstawiony w formie **prezentacji multimedialnej** w programie Power Point – zapis na nośniku pamięci USB (pendrive) lub płycie CD, dowolna ilość slajdów.

Temat nr 5 powinien być zaprezentowany w formie pracy plastycznej wg. następujących wymagań:

- pracę plastyczną należy wykonać w formacie A3, w dowolnej technice płaskiej (rysunkowej, malarskiej lub graficznej),
- praca plastyczna nie powinna być kopią istniejących dzieł lub fotografii, należy wykonać ją na podstawie własnych obserwacji, szkiców lub wykonanej przez siebie dokumentacji fotograficznej.

Praca powinna zawierać następujące dane:

- temat,
- imię i nazwisko autora pracy i nauczyciela prowadzącego,
- nazwę i adres szkoły,
- bibliografię lub wykaz wykorzystanych materiałów, kronik, ilustracji, zdjęć, itp.

§5

Termin nadsyłania prac – do 20 maja 2026 r.

Prace należy nadsyłać na adres: Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Okrzei 23, 22-300 Krasnystaw, z dopiskiem Konkurs „Ocalmy naszą przeszłość”.

§6

Organizatorzy powołają Komisję Konkursową złożoną z historyków, regionalistów i plastyków, która dokona oceny prac.

Prace konkursowe nie podlegają zwrotowi. Organizator Konkursu zastrzega sobie prawo do ich wystawiania i publikowania.

§7

Dla finalistów i osób wyróżnionych przewidziane są nagrody rzeczowe. Wszyscy uczestnicy Konkursu oraz ich opiekunowie otrzymają podziękowania za udział.

§8

Uroczyste podsumowanie Konkursu odbędzie się **w czerwcu 2026 r.** Uczestnicy Konkursu zostaną powiadomieni o szczegółowym programie rozstrzygnięcia Konkursu, który zostanie przesłany wraz z zaproszeniem.

Tematy konkursowe:

1. Krasnystaw siedzibą biskupów chełmskich. (*Krasnystaw ważnym centrum administracyjnym diecezji w latach 1773-1826, uwzględnić pałac biskupów, katedrę i seminarium, podkreślić rolę historyczną Krasnegostawu w omawianym okresie*).
2. Areszt Śledczy w Krasnymstawie 1906-2026. (*Przedstawić rys historyczny utworzenia i funkcjonowania Aresztu na przestrzeni lat, można uwzględnić konkurs poezji więziennej, scharakteryzować stan obecny*).
3. Zwyczaje i obyczaje kultywowane w powiecie krasnostawskim. (*Zaprezentować zwyczaje i obyczaje ziemi krasnostawskiej, można uwzględnić zwyczaje świąteczne Bożonarodzeniowe i Wielkanocne, obyczaje doroczne i obrzędy ludowe, ostatki, topienie marzanny, puszczanie wianków, dożynki, wróżby andrzejkowe, zaduszki*).
4. **Prezentacja multimedialna: Budowle sakralne powiatu krasnostawskiego.** (*Zaprezentować wybrane miejsca sprawowania kultu: kościoły, katedry, kaplice, cmentarze, cerkiew, synagoga, do wybranych budowli załączyć krótkie opisy*).
5. **Prace plastyczne:** Ważne wydarzenia historyczne związane z Krasnymstawem i powiatem krasnostawskim. (*Można przedstawić postaci historyczne zasłużone dla Twojej miejscowości i ziemi krasnostawskiej, bitwy i potyczki stoczone w powiecie krasnostawskim, odsłonięcie tablic pamiątkowych*).

Wybrana literatura do tematów (1-3):

Borzęcki A., Zarys dziejów kultury ludowej na terenie powiatu krasnostawskiego, <https://tworcykrasnystaw.pl/a/kultura-ludowa-na-terenie-powiatu-krasnostawskiego-zarys/> [dostęp: 17.03.2026].

Drygiel M., *Policja i więzienie w Krasnymstawie w latach 1918-1939*, [w:] *Zapiski Krasnostawskie. Z przeszłości miasta i okolic*, t.2, red. M. Nowosadzki, W. Fedorowicz, P. Kardela, Lublin 1994, s. 125-132.

Hus K., *Tak bywało*, [w:] *Zapiski Krasnostawskie*, t. 5, red. R. Maleszyk, M. Nowosadzki, A. Borzęcki, Krasnystaw 2014, s. 215-228.

Kapica H., *Kościół w Krasnymstawie*, t. 1-2, Krasnystaw 2022.

Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. VIII. *Województwo lubelskie*, z. 8. *Powiat krasnostawski*, red. R. Brykowski, E. Rowińska, Warszawa 1964.

Katalog twórców ludowych i rękodzielników z powiatu krasnostawskiego, opr. A. Borzęcki, Krasnystaw 2019.

Kolberg O., *Lubelskie*, t.17, cz.1-2, Wrocław 1962.

Maleszyk R., *Zakład Karny w Krasnymstawie 1906-1996*, Krasnystaw 1997.

Marczewski J. R., *Dzieje chełmskiej kapituły katedralnej obrządku łacińskiego*, Lublin 2013.

Mieczkowski A., *Brawurowa akcja na więzienie w Krasnymstawie*, „Panorama Krasnostawska”, 1993, nr 5, s. 8-9.

Młynarczyk S., *Z dziejów seminarium duchownego łacińskiej diecezji chełmskiej w Krasnymstawie*, „Roczniki Humanistyczne” 1953, z. 3.

Pałka P., *Powstanie i organizacja wewnętrzna kolegium wikariuszy katedralnych diecezji chełmskiej obrządku łacińskiego w Krasnymstawie*, „Prawo Kanoniczne” 1977, z. 1-2.

Sadlak-Nowicka J., *Dożynki w Siennicy Nadolnej według Anieli z Patyrów Sadlakowej*, Krasnystaw 2025.

Stołecki K., *Krasnystaw – rys historyczny*, Krasnystaw 2018.

Więzienie w Krasnymstawie i Zamościu w latach 1906-2006, red. R. Maleszyk, Krasnystaw 2006.

Uwaga: Większość z wymienionych publikacji znajduje się w zbiorach bibliotecznych Muzeum Regionalnego w Krasnymstawie, Miejskiej Biblioteki Publicznej i Powiatowej Biblioteki Publicznej.